

Asuminen & yhteiskunta 1/2012

*Asukasliitto vaatii lisää
edullisempia asuntoja.*

s. 3

Laitos vai koti?

s. 4

*Vammaisenkin
haluaa kodin*

s. 7

ASUKASLIITTO RY

Meripellontie 11 C, 00910 Helsinki
050 3391150, asukasliitto@asukasliitto.fi
www.asukasliitto.fi
Tapaamiset vain ennalta sovittuina.

PERUSTETTU VUONNA 1974, jäsenenä on 127 perusyhdistystä ympäri Suomea ja lisäksi henkilöjäseniä ympäri Suomen.
Jäsenmaksu 20 euroa/henkilöjäsen. Yhdistyksen jäsenmaksu jäsenmäärästä riippuen alkaen 25 euroa.
Liitto julkaisee Asuminen & Yhteiskunta -lehteä.
Toiminnanjohtaja Villo Pertti, p. 040 742 50 33, pvillo1@gmail.com
Porslahdentie 28 E 41, 00980 Helsinki

ASUKASLIITTO TOIMII hyvän, kohtuuhintaisen ja terveellisen asumisen puolesta ja asukkaita palvelevan, kestäväen kehityksen ratkaisut huomioivan asuinympäristön puolesta.

ASUKASLIITTO YHDISTÄÄ asukasyhdistykset ja muut yhteisöt, vuokra-asukkaat, omistusasukkaat, osaomistusasukkaat, omakotitaloasukkaat valtakunnallisesti vaikuttavaksi liitoksi ja verkottaa ne kansainvälisiin organisaatioihin.

ASUKASLIITTO REAGOI Nopeasti asuntopoliittikan muutoksiin ja tuo esiin asukkaiden näkökulman. Asukasliitto osallistuu ja vaikuttaa valtakunnalliseen päätöksentekoon.

ASUKASLIITTO SEURAA asumisen kehityssuuntia Euroopassa voidakseen edistää hyvien ja torjua huonojen vaikutusten siirtymistä Suomeen.

ASUKASLIITTO NEUVOO vuokra-asukkaita, asuntoyhtiön osakkaita, asukkaiden yhdistyksiä, asukas- ja talotoimikuntia asumisterveys- ja asumisympäristöasioissa.

ASUKASLIITTO KOULUTTAA teemapäivillä, seminaareissa, taloyhtiöiden koulutus- ja informaatiotapahtumissa sekä asukas- ja talotoimikuntien tapaamisissa.

ASUKASLIITTO RY:N HALLITUS 2011–2012

Puheenjohtaja Rantanen Tarja, p. 040 568 99 81, asukasliitto@asukasliitto.fi

Varapuheenjohtaja Hänninen Tuula, p. 041 705 69 71, tuula.hanninen@windowslive.com, Kaivonkatsojantie 3 i 128, 00980 Helsinki

Hallituksen jäsenet

Anttonen Pasi, p. 045 124 58 36, pade.43@hotmail.com
Duncker Hans, p. 050 308 23 21, hans.duncker@luukku.com
Forsen Armi, p. 050 406 07 09, owe.forsen@elisanet.fi
Haatainen Juha, Lahti
Harjunpää Seppo, p. 040 772 16 79, seppoharjunpaa@gmail.com
Kejonen Eira, p. 041 584 15 54, linnunlalu@gmail.com
Klemetti Veli-Heikki, p. 050 360 40 22, vklemetti@welho.com
Matinlassi Erkki, p. 044 335 51 47, erkki.matinlassi@sange.fi
Mielonen Ansa, p. 040 411 03 11, ansa.mielonen@gmail.com
Nikula Unto, p. 040 580 62 68, unto.nikula@gmail.com
Sandberg Tiina, p. 044 549 65 15, tiina.sandberg@kolumbus.fi
Tasanen Jari, p. 050 377 04 28, jari.tasanen@pp.inet.fi
Toukonieni Matti, p. 050 342 63 83, matti.toukonieni@pp.inet.fi
Väätäinen Juha, p. 040 768 09 74, maestro@juhavataainen.info

ASUKASLIITON PUHELINNEUVONTA

0600-97272 puhelun hinta on 1,68 e/min + pvm
Asumisalan neuvontaa vuokra-, omistus-, osaomistus- ja asumisoikeusasioissa. Puhelinneuvonta on jäsenille kuuluva etuoikeus normaaleilla puhelinverkkohinnoilla.

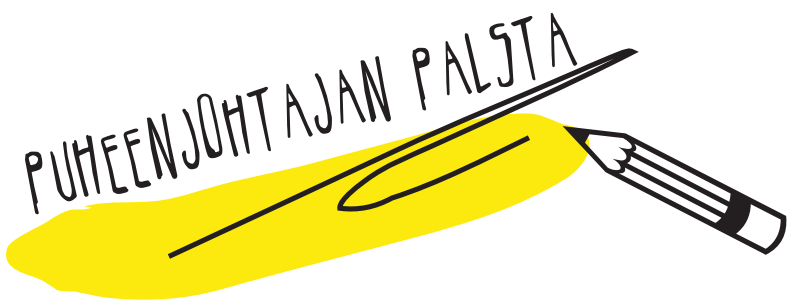
Jäsenten oma neuvontapuhelin p. 050 3391150.

Asuminen & yhteiskunta 1/2012

Päätöittäjä: Tarja Rantanen
Vastaava toimittaja: Risto Kolanen ja Unto Nikula
Numerossa avustivat: Hans Duncker, Juha Kovanen, Manu Paajanen, Ritva Reinboth, Tiina Sandberg, Tapio Siirilä, Kaija-Leena Sinkkoja Riitta Suokas
Taitto & ulkoasu: Pia Laulainen
Painopaikka: ArtPrint, Kokkola

ISSN 0789-2012

Kuntauudistusta ja talousuhkia vaaliuuman jälkeen

Tervehdys Asukasliiton jäsenistölle ja yhteistyökumppaneille!

Suomessa käytiin presidentinvaalit, ja uusi presidentti **Sauli Niinistö** astuu virkaansa lehtemä ilmestyksen ajankohtana. Presidentille onnittelut ja toivomme menestystä vaativan tehtävän hoidossa. Vaaliuuman jälkeen suomalaiset saavatkin sitten kosolti uutta miettimistä

Kuntauudistus, kuntaremontti tulee. Kyseessä on ISO asia, meidän tavallisten kuntalaisten näkökulmasta. Kuntatalouden ja valtiontalouden vaikeuksien takia on hallituksen mietittävä kaikkia mahdollisia keinoja. Nyt kaavailtu kuntaremontti kuulostaa hurjalta, mutta joitakin uudistuksia on varmasti tehtävä.

Samanaikaisesti tulivat myös varuskuntien lakkautusilmoitukset. Maanpuolustuksen näkövinkkelistä puolustusvoimat ovat varmasti joutuneet myös tekemään vaikeita priorisointeja. Lakkautettavien varuskunta-kaupunkien ja kuntien vaikeudet ovat myös varsin suuret.

Kaikkien näiden uudistusten kohteeksi joutuvat ihmiset, me tavalliset suomalaiset, jotka olemme huolissamme palveluiden saatavuudesta ja työpaikkojen kestävydestä.

Asukkaiden ja talotoimikuntien tapaaminen järjestetään tänä vuonna jo 15.–16.9. Salossa. Salolaisilla on jo kokemusta suuresta kuntauudistuksesta ja myös selviytymistahdosta kun suuryönantaja vie kuten Nokia tuotantonsa ulkomaille. Kuulemme siis Salon kunnan edustajien mieltä syyskuussa.

Ympäristöministeriö asetti työryhmän laatimaan ehdotuksen valtioneuvoston asuntopoliittiseksi toimenpideohjelmaksi vuosille 2012–2015. Työryhmä jätti yksimielisen ehdotuksensa valtioneuvostolle. Asukasliiton lausuntoa työryhmälle selostetaan viereisellä sivulla ja hallituksemme jäsen Juha Väätäinen arvioi sitä toisaalla lehdessä.

Helsingin suurena ongelmana on hitaasti edistyvä kaavoitus ja etenkin sosiaalisen vuokra-asuntotuotannon kohdistettujen tonttien kalleus. Kehotimme hallitusta miettimään keinoja, joilla palkitaan niitä kuntia, jotka lähtevät kaavoittamaan ja nopealla aikataululla rakentamaan uudisasuntotuotantoa. Kuntauudistusta ja asuntopoliittista toimenpideohjelmata tulee tarkastella samanaikaisesti, jotta saataisiin mahdollisimman hyvä tulos aikaiseksi, palveluiden, asuntotuotannon ja liikenneyhteyksien

parantamiseksi. Toimenpideohjelmasta kuulemme lisää asiantuntijoita Asukasliiton seminaarissa Salossa.

Ikäihmisten asumiseen liittyvän seminaarin järjestämme 31.3. Sasekatalolla, Helsingin Vuosaarissa. Tulkaa siis paikalle kertomaan omat näkemyksenne paikalla oleville kansanedustajille.

Työtä siis riittää kaikilla asuinsektorilla!

Asukasliiton puheenjohtajana lähetän tässä kutsun Teille kaikille liiton Avoimien ovien-tilaisuuteen 20.4. klo 14–18 Asukasliiton toimistolle Meripellontie 11, Helsingissä, Vuosaaren sillan kupeessa. Tervetuloa!

Kaunista kevättä odotellessa

Tarja Rantanen
Asukasliiton puheenjohtaja

ORDFÖRANDENS SPALT

Jag hälsar medlemskåren och våra samarbetspartners!

När detta nummer av Boende & samhället kommer ut, börjar vår nyvalda president, **Sauli Niinistö** sköta sitt ansvarsfulla ämbete. Vi önskar honom framgång. Efter valkarusellen har sedan finländarna en hel del nytt att fundera på.

Kommunsammanslagningarna skall behandlas och detta är en stor sak för oss vanliga invånare. Garnisoner läggs ner och försvarsmakten har ställts inför svåra val.

händer med sysselsättningen och basservicen i kommuner som berörs av nedläggningar och fusioner?."

Vårt årliga stormöte hålls detta år i Salo 15.-16. september. Salos representanter kommer att informeras om hur en fusion mellan 10 kommuner förlopt och vad man gör när ortens största arbetsgivare utlokaliserar produktionen till Fjärran Öst.

betsgrupp som synar det bostadspolitiska programmet i sömmarna. Det enhälliga betänkandet har lämnats till statsrådet.

Man utgår från att kommunreformerna och det bostadspolitiska åtgärdsprogrammet skall genomföras ko-ordinerat. Detta ger bästa resultat och synergieffekterna kan utnyttjas till fullo. I väntan på en vacker vår...

Tarja Rantanen
Ordförande, Asukasliitto

Den elementära frågan är: "Vad

Miljöministeriet ugtsäg en ar-

Espos ja YIT nostavat hintakuplan painetta

Vuokrapakolaiset tähyävät maakuntiin

Tämä on karu kertomus asunnoista, joita ei ole tarkoitettu suomalaisille, joiden keskipalkka on noin 3 000 euroa kuukaudessa.

Kukaan ei voi olla varma, missä työpaikka on ensi vuonna tai onko työpaikkaa enää lainkaan. Oman asunnon hankkiminen tai omakotitalon rakennuttaminen arveluttaa entistä enemmän.

Kolmasosa suomalaisista asuu vuokra-asunnossa. Yhä useammat suomalaiset tähyilevät kohtuuhintaisia vuokra-asuntoa. Muuttoliike pääkaupunkiseudulta maakuntiin kiihtyy asumiskustannusten vuoksi.

Suomessa on noin 800 000 vuokra-asuntoa. Puolet vuokra-asunnoista on yksityishenkilöiden tai yritysten omistamia. Toisen puolen omistavat pääasiassa kunnat ja ns. yleishyödylliset yhteisöt. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2010 koko maan vuokra-asuntojen keskimääräinen neliövokra oli 9,86 euroa. Keskiövokra oli aravahoiteissa asunnoissa 9,28 euroa ja vapaarahoiteissa 10,40 euroa.

Vuokralaisen ahdinko keinottelijan osinko

Vuokralaisen ahdinko on asuntokeinottelijan osinko. Sanonta pitää paikkansa varsinkin pääkaupunkiseudulla, jossa myös valtion tukemista vuokra-asunnoista pyydetään jo 20 euroa neliöltä.

Kun esimerkiksi SATO ry:stä tuli SATO Oy, asuntojen vuokrat alkoivat nousta. SATO:n asuntokannan nettovuokratuotto oli viime vuonna 109,4 miljoonaa euroa.

Nykyisin vuokraa ei koroteta vaan vuokraa tarkistetaan ainakin kerran vuodessa.

Kunnat ja vakuutusyhtiöt ovat luopuneet kilvan vuokra-asunnoista. Se on merkinnyt vuokrien korotuksia, kun asunnot ovat pää-

tyneet keinottelijoiden omistukseen.

Vuokra-asumisen ongelma Suomessa on siinä, että vuokralainen maksaa vuosikymmenestä toiseen yhä korkeampaa vuokraa, vaikka asunnon hinta olisi maksettu vuokrilla jo kahteen kertaan.

Pian Suomessa on uusi pakolaisryhmä, vuokrapakolaiset, jotka joutuvat lähtemään pääkaupunkiseudulta ja etsimään edullisempia asuntoja maakunnista. Valtiovalta voisi ojentaa kätensä ja perustaa vuokra-asuntopörrsin arava vuokra-asunnoista, että kansalaiset voisivat kerralla nähdä, millaisia asuntoja on muualla Suomessa vuokrattavana.

Vuokrauksen uusi rahastus

Realia Asuntovuokraus on osa Realia Group -konsernia, jonka pääosakkaat ovat ruotsalaispankki Nordea, ruotsalainen sijoitusyhtiö Spondor Fund II ja työeläkeyhtiö Varma.

Realia tekee vuosittain yli 10 000 vuokrasopimusta ympäri Suomea.

Yhtiö perii välityspalkkiona 1,23 x 1 kuukauden vuokran. Jos vuokra on 700 euroa kuukaudessa, välityspalkkio on 861 euroa.

Asunnon vaihtamisesta tulee entistä kalliimpaa. Monelle pienituloiselle se saattaa olla ylittämätön kynny.

Realian asiakkaita ovat mm. Varma, Tapiola, Y-Säätiö, Elisa ja puolustusvoimien entisten asuntojen omistaja Kruunuasunnot, joiden vuokra-asunnot on rakennettu valtion lainoituksen ja korkotuen turvin.

YIT rakentaa Lauttasaaren Merenkulkijarantaan luksusasuntoja.

Hintakuplan paine nousee

Espos ja YIT nostavat painetta asuntojen hintakuplaan.

Espon kaupunki kuittaa Gärkmanin perikunnan maankäyttömaksuista syntyneen noin 40 miljoonan euron velan 6,4 hehtaarin maa-alueella Suurpellossa.

Suurpellon alue on pääosin pehmää savimaata, jossa savikerroksen paksuus on keskimäärin 10,6 metriä ja eteläosan syvimmissä painanteissa yli 25 metriä. Rakennusten perusta pitää paaluttaa.

Espos maksaa maa-alueesta yli 600 euroa neliöltä. Omakotitalon 1 000 neliön tontti Suurpellon alueella maksaisi yli 600 000 euroa ja kymmenien tuhansien eurojen perustamiskustannukset päälle.

VVO ja Asuntosäätiö ostivat 2006 Moreliuksen perikunnalta 75 hehtaaria samalta Suurpellon alueelta ja maksoivat siitä 26,8 miljoonaa euroa. Neliöhinnaksi jäi 35,73 euroa, jota silloin pidettiin kovana hintana.

YIT jakoi Asuntouutisiaan ja esitteli uusia kohteitaan.

Ullanlinnasta Vuorimiehenkadulta saa asunnon hintaan 13 823 euroa neliö, Lauttasaaresta 10 279 euroa neliö ja Leppäsuonkadulta 9 545 euroa neliö.

Espon tontteja ja YIT:n asuntoja ei ole tarkoitettu suomalaisille, joiden keskipalkka on noin 3 000 euroa kuukaudessa.

Manu Paajanen

Kirjoittaja asuu Espoossa ja kutsuu itseään vapaaherraksi ja Eläke-Varman stipendiaatiksi
Hän oli Iltalehden toimittajana perustamisesta, 1980-luvun alusta, lähtien

Asukasliitto lausuu ympäristöministeriöltä:

Lisää edullisempia asuntoja

Asukasliitto antoi vuodenvaihteen jälkeen lausunnon valtion uuden asuntopoliittisen toimenpideohjelman 2012–2015 valmisteluun ympäristöministeriölle.

Liitto ilmoittaa tukensa omalta osaltaan hallituksen hienosti avaimalle asuntopoliittikan uudistamisohjelmalle.

Eriksen Asukasliitto painottaa sitä, että valtiovalan ja kuntien yhteistyöllä on ratkaistava asuntopoliittiset ongelmat ja että sosiaalisesti ja alueellisesti saadaan aikaiseksi hyvin toimiva asuntotuotanto.

Liian kallis Helsinki

– Helsingin suurena ongelmana on hitaasti edistyvä kaavoitus ja etenkin sosiaalisen vuokra-asuntotuotannon kohdistettujen tonttien kalleus. Helsingissä asuminen on

niin kallista että esim. palvelualoille on vaikeaa saada työntekijöitä. Asukasliitto kehottaa hallitusta miettimään keinoja, joilla palkitaan niitä kuntia, jotka lähtevät

kaavoittamaan ja nopealla aikataululla rakentamaan uudisasuntotuotantoa. – Pitää painottaa rakentamistapaa, jolla voidaan laskea asumisen hintaa.

Kuntauudistuksen hidas eteneminen vaikuttaa myös kuntien halluuteen tehdä kaavoitusta tai omaa asuntotuotantoa. Kuntauudistusalueilla (kuntarajojen kohdalla) voisi harkita aluerakentamisen keinoin saada asumisen hintaa halvemmaksi. Aluerakentajan tulee rakentaa asuntojen lisäksi myös tiet, kadut, puistot ja muu infra. Rahoituspoliittiset keinot, joilla voidaan tukea monimuotoista asuntorakentamista, tulisi selvittää samanaikaisesti.

– Joukkoliikenteen, yhteiskunnallisten- ja kaupallisten palveluiden toimivuus on varmistettava. Nykyinen "tilkkutäkki"-rakentaminen tulee kalliiksi ja on ekologisesti huono ratkaisu.

Ikäihmisten asumisen turvallisuuteen on kiinnitettävä erityisen suurta huomiota. Rakentamisen laadun parantaminen löytyy keinoja rakennusalan koulutuksen vahvistamisesta ja rakennusvaihteen ja käyttöönötön tiukemmassa valvonnassa.

Asukasliitto ry. on valmis osallistumaan mahdollisiin työryhmien työskentelyyn. Tavoitteemme on lisää edullisempia asuntoja, lausunto tiivistää kärjen. (RK)

ERITYISRYHMÄN ASUMINEN

PALALAINEN

Rauhaista asuinympäristö ja toimivat lähipalvelut ovat turvatun ikääntymisen edellytyksiä.

Laitos tai oma koti Koti on vanhalle tärkeä

Ikääntyminen tuo monenlaisia haasteita. Kysymys ei ole mistään pienistä rahasummista oli kyse yksittäisestä ikäihmisestä tai koko yhteiskunnasta. Ikääntyneiden ympärivuorokautiseen hoitoon käytetään arviolta 2,3 miljardia euroa vuodessa. – Ei siis ihme, että vanhusten kotihoitoa halutaan lisätä.

Laitosasumisen määrä onkin vähentynyt 1990-luvun puolivälin jälkeen. Silloin alettiin lopetella entisiä vanhainkoteja, ja niiden tilalle tehtiin vanhusten palvelutaloja. – Samaa asiaa eri pakettina, mutta palvelujen tarpeessa olevilta nyhdetään korkeammat maksut.

Suomessa yli 75-vuotiaita henkilöitä on lähes kymmenen prosenttia koko väestöstä. Heistä useimmat eivät pidä itseään vanhukse-
n. Varsinaisen vanhuksia ja siihen liittyvän palvelujen tarve alkaa lisääntyä yleensä vasta 80 ikävuo-

den tukea maksetaan 5–6 prosentin vanhustalouksista ja vain 5–6 prosentin oletetaan olevan tehostetun palveluasumisen piirissä ja 3 prosentin hoidossa vanhainkodissa tai pitkäaikaishoidossa terveyskeskuksen vuodeosastoilla.

Näiden valtakunnallisten tavoitteiden lisäksi kunnat ovat omassa ikääntymispoliittisissa ohjelmis-
saan asettaneet ikääntyneiden palveluille omia tavoitteita.

Laatusuosituksia, mutta...

2000-luvulla vanhustenhoidolle on annettu useita laatusuosituksia Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen kuntaliitto julkaisivat ensimmäisen suosituksen v. 2001, mutta vaikka laatusuositukset uudistettiin v. 2008, pulmat eivät ole ratkennet.

Ympärivuorokautisen hoidon ongelmia on viimeisen kymmenen vuoden aikana nostettu esille useasti. Keskustelussa on kritisoitu erityisesti liian alhaisia henkilöstömitoituksia.

Eduskunnan oikeusasiamies **Riitta-Leena Paunio** pyysi lääninhallituksilta selvitykset ympärivuorokautisessa hoidossa olevien vanhusten hoidosta ja hoidon valvonnan ja julkaisi syksyllä 2009 raportin vanhustenhoidon nykytilasta. Se osoitti moitteet aiheelliseksi.

Yhtenä keskustelun virittäjänä on ollut Turun yliopiston yleislääketieteen emeritus-professori **Sirkka-Liisa Kivelä**. Hänen mu-

kaansa vanhusten ääntä ei kuunnella riittävästi.

Kivelän mukaan pitkäaikainen laitoshoito on vanhakantaista ja sairaalamaista. Vanhusten kotona asuminen on järkevää, mutta sen tueksi tarvittaisiin enemmän yhteisöllistä asumista ja korttelikubitoimintaa.

Kotihoidon piirissä on paljon vanhuksia, jotka ovat jääneet oman onnensa nojaan. Kun iän myötä kunto heikkenee, ei jakseta enää käydä kaupassa tai tehdä ruokaa. Siksi Kivelän mielestä kotihoitoa lisättäessä huomiota pitäisi kiinnittää siihen, että kotiin tuotavia palveluja on tarjolla riittävästi.

Kivelä rakennuttaisi palvelutaloiksi sellaisiksi, että niissä voisi asua myös suhteellisen hyväkuntoisia vanhuksia, mutta taloissa olisi valmiudet myös tehostettuun palveluasumiseen.

Käsi vanhusten kukkarolla...

Kuntien talousongelmat, kotona asumisen voimakas korostaminen ja laitoshoidon vähentäminen on johtanut siihen, että meillä asuu paljon muistisairautta potuvia ja fyysisesti huonokuntoisia vanhuksia yksin kotona. Heidän turvallisuudessaan on suuria puutteita. Perustarpeet saattavat jäädä tyydyttämättä, puuttuu ihmissuhteita ja virikkeitä, ollaan yksinäisiä ja masentuneita.

Monet haluavat asua omassa kodissa viimeiseen asti. Löytyy taktiikkia, jotka muuttavat uuteen

asuntoon, syrjäseuduilta taajamiin lähemmäs palveluja tai erilaisiin senioriasuntoihin.

Varallisuus ratkaisee, missä vaiheessa siirtyminen palvelutaloon tai vanhainkotiin on mahdollista. Jos rahaa riittää, yksityiseen senioriasuntoon pääsee vaikka heti. Siellä asumisen hinta hipoo kuitenkin yleensä pilviä. Jos kyse on tavallisesta ikäihmisestä, hän joutuu suunnittelemaan kotona viimeiseen asti, kunnes kunta osoittaa hänelle hoitopaikan. Valinnan varaa ei juuri ole ja sielläkin asuminen käy kukkarolle.

Yksityisissä palvelutaloissa paljon apua tarvitseva joutuu pulittamaan useita tuhansia euroja kuukaudessa. Kunnan palvelutalossa-
kin maksut muodostuvat korkeiksi. Paljon apua tarvitsevilta peritään vuokraa, ateria- ja palvelumaksua 85 prosenttia eläkkeestä. Käteen jäävistä varoista on itse maksettava lääkkeitä ja muut henkilökohtaiset kulut.

Ei omassa kodissakaan asuminen ole ilmaista. Vuokrat nousevat energiakustannusten kasvun myötä eivätkä läheskään kaikki saa asumistukea. Kotiin annetuista palveluista peritään käyvä maksu. Näiden lisäksi kotona asuva vanhus hankkii ja maksaa itse ruuan, siivouksen, pyykin, sähkö- ja televisiomaksut...

Monet ikäihmiset asuvat taloissa, jotka ovat tulleet peruskorjauksen tarpeeseen. 50–70 -luvulla rakennetuissa kerrostaloissa putkiremontit ovat ajankohtaisia eikä taloissa ole yleensä hissejä. Suuret

remonttikustannukset ovat monille pienituloisille ylivoimaisia.

Tuntuu siltä, että niinä vuosina, jolloin ihminen eniten tarvitsee apua, hänet rahastetaan tyhjäksi monin eri keinoin.

Pannaanko asiat kuntoon?

Sosiaali- ja terveysministeriössä on ollut vireillä hanke vanhustenhoidon laatuun. Sen tarkoituksena on taata kaikille hoiva- ja tarvitseville palveluille samantasoiset palvelut asuinkunnasta riippumatta. Lain valmistelu käynnistyi jo edellisellä vaalikaudella.

Aktiivisen ikääntymisen teemavuosi 2012

Tänä vuonna Euroopassa vietetään aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden teemavuotta. Sen avulla halutaan kiinnittää huomiota siihen, että mielekäs työ, mahdollisuus oppia ja terve ikääntyminen onnistuvat missä iässä tahansa.

Meillä vuodesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö ja käytännön koordinoimista Työterveyslaitos.

Peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardson** asetti viime marraskuun lopulla ohjausryhmän valmistelemaan lääkään henkilön sosiaali- ja terveyspalvelujen saantia turvaavan lain jatkovalmistelua. Tavoitteena on, että lakiluonnos saadaan valmiiksi maaliskuun loppuun mennessä niin, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle vuoden 2012 aikana. Vanhustenhoitolaki on tarkoitus saada voimaan vuonna 2013.

Ounastella voi parantaako uusi laki tilannetta vai ei. Jos lakiin ei kirjoiteta kuntia velvoittavia säädöksiä ja kunnille ei anneta riittävästi rahaa lain toteuttamiseen, tilanne voi jatkua entisellään. Suosituksehan ovat tähän mennessä jääneet hurskaiksi toiveiksi, ja kunnat ovat taloudellisissa vaikeuksissa joutuneet laiminlyömään vanhushuoneiden kehittämistä.

Vaatimukset kasvavat

Yksin asuvia iäkkäitä on paljon ja heidän määränsä lisääntyy. Vanhojen ihmisten asunnot ovat kylä nykyisin varusteiltaan parempia kuin 20 tai 30 vuotta sitten, mutta puutteita löytyy edelleenkin. Tekniikasta on etsitty ratkaisua. Toistaiseksi kehitystyössä on keskitytty ennen muuta muistisairaiden pulmien ratkaisuun ja heidän turvallisuuteensa lisäämiseen.

Muikin yhteiskunnan muutokset vaikeuttaa ikääntyvien elämää. Kauppa- ja muiden palvelujen keskittyminen isoihin ostoskeskuksiin on vienyt heiltä palvelut ulottumattomiin. Kauppojen, postin, pankin, apteekin ja muiden tarpeellisten palveluiden tulisi sijaita vanhusten asuntojen läheisyydessä. Se paitsi edistäisi heidän kuntonsa säilymistä myös vähentäisi hoitajien työtä ja samalla eläkeläisten kuin kuntienkin kustannuksia.

Vanhusten kotona asumisen lisääminen edellyttää panostuksia asuntojen esteettömyyteen, turvallisuuteen, iäkkäiden ihmisten toimintakykyyn ylläpitämiseen ja osallisuuteen. Käytännössä se voi merkitä esimerkiksi hissien rakentamista hissitömiin kerrostaloihin ja asuntojen peruskorjauksia. Ahdas kylpyhuone, puutteellinen valaistus, tilojen selkeys ja väri- ja materiaalivalinnat ovat yksi osa esteettömyyden ja turvallista asuntoa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on etsinyt koerakentamishankkeiden avulla uudenlaisia asumisen ratkaisuja ikäihmisille. Esimerkiksi "Age-Friendly Cities" -ohjelmassa tuotettu opas ja tar-kistuslista ohjeistavat kuntia kehittämään ikäystävällisyyttä. Asuntojen lisäksi tarkastelussa ovat mukana julkiset tilat, liikenne, sosiaaliset osallistumisen mahdollisuudet, tiedon välittäminen ja palveluiden saavutettavuus.

Kaija-Leena Sinkko
Kirjoittaja on Helsingin Oulunkylässä asuva pitkän linjan toimittaja, joka on toiminut myös *Talouksen tiedottajana sekä usean kansanedustajan, ministerin ja europarlamentaarikon avustajana neljällä eri vuosikymmenellä.*

Loppukiri – yhteisöllinen voimavara seniorielämään

Helsingin Arabianrannassa kohoaa aivan tavallisen näköinen kerrostalo, mutta jos astuu ovesta sisään, saa huomata tulleen epätavalliseen tilaan. Vastassa on suuri ruokasali, keittiö, kirjasto ja televisiotila, kaikki harmonisena kokonaisuutena. Talo on Loppukiri, yhteisöllinen senioritalo, ensimmäinen laatuaan maassamme.

Loppukiri ei ole ikäihmisten palvelutalo, vaan itsepalvelutalo, jossa asukkaat yhdessä rakentavat hyvää vanhuutta itselleen ja toisilleen. Sen sisätilat valmistuu vuonna 2014 Helsingin Kalasatamaan.

Idea on lähtöisin Tukholmasta. Sekä siellä että meillä se lähti yksittäisten ihmisten pohdiskeluista ja keskusteluista siitä, miten olisi mukava viettää vanhuuttaan. Keskeisiä ajatuksia ovat turvallisuus ja se, että kukaan ei jää yksin, ympärillä on tuttuja ihmisiä, jotka jaksavat arkipäivää ja myös juhlaa.

Suuri ponnistus oli saada kaupunki mukaan hankkeeseen, ajatus Loppukirin kaltaista talosta poikkesi totutusta. Mutta kaupunki tarttui tilaisuuteen ja kannusti ihmisten omatoimisuutta myöntämällä tontin.

Yhdessä hyvää syntyy

Talon 58 huoneistoa ovat täysin varustettuja osakehuoneistoja, mutta yhteisessä keittiössä valmistuu joka arkipäivä päivällinen. Ruokasalia käytetään myös erilaisiin kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin. Osa asukkaista huolehtii yhteisten tilojen siivoamisesta. Kenellekään ei makseta tehtävien suorittamisesta.

Asukkaat muodostavat kuusi arkiryhmää, joista yksi kerrallaan huolehtii tehtävistä. Kussakin ryhmässä on yksitoista tai kaksitoista ihmistä jakamassa töitä. Viikon urakka saattaa joskus tuntua varsin vaativalta, mutta vastapainoksi on tarjolla hauskaa yhdessäoloa kauhavarressa tai muissa toissaan makoisien ruokaelämysten aikaansaamista. Ruokapäivien kokoon-
tuvat tapaavat toisiaan ilman erittymiä järjestelyjä. Voidaan puida vaikka valtakunnan asiat, sopia yhteisistä riennoista tai rupatella näitä. Siivouksesta huolehtivat ovat pitäneet talon niin puhtoise-
na, että vieraat hämmästelevät.

Sen lisäksi, että talossa asuvat ovat sitoutuneet näihin tehtäviin, me olemme sitoutuneet rakentamaan yhteisöllisyyttä talkoohengen ja yhteistoiminnan avulla muutenkin. Kielämättä siinä on ollut tehtävää, mitään valmiita malleja ei meillä ole ollut. Me olemme edelläkävijöitä. Me, jotka tässä olemme tätä hiertäneet, olemme olleet rohkeita, suorastaan uskaliaita. Olemme luottaneet itseemme, mutta myös toisiimme, että me yhdessä haluamme samoja asioita. Kun ihmisistä on kysymys, on enemmän kuin tyypillistä käsittää asiat eri tavalla. Perusasia on kuitenkin varsin yksinkertainen: kaiken uuden takana on ihminen, kaiken yhteisen takana on ihminen. Tämä on ihmisten projekti.

ELIAPUOTILA

Täyden kuun iltaa istuttiin Loppukirin hulpealla terassilla viime elokuussa. Kesälaitumilla kirmailun jälkeen oli mukava tavata naapureita. Etualalla Auli Kanninen, Riitta Viikari ja Leo Periaho.

Elämäää kurkkihirren alla

Kevään korvalla tulee kuluneeksi kuusi vuotta siitä, kun muutimme Loppukiriin. Olemme järjestäneet kirpputoreja ja myyjäisiä ja niistä kertyneillä varoilla järjestämme iloiset syntymäpäiväjuhlat itsellemme ja talollemme. Arjen keskellä on mukavaa odotella juhlan tuomaa kohokohtaa.

Tosin olemme juhlineet monen muunkin aiheen takia, välillä isomasti, toisinaan spontaanisti ja ilman erityistä syytä, ihan vain siksi, että on mukavaa tavata ja rupatella. Olemme järjestäneet talossamme muun muassa sunnuntai-ilta-päivien runo- ja musiikkimateriaalia, joihin ystävät, naapurit ja muut kiinnostuneet ovat olleet tervetulleita. On ollut pikkujoulujuhlaa, sadonkorjuujuhlaa, täyden kuun juhlaa.

Jouluatoksi on vapaaehtoisryhmä valmistanut jouluaterian halukkaille ja heidän omaisilleen. Kenenkään ei ole tarvinnut viettää jouluaan yksin. Kurkkihirtemme alla pyörii monenlaisia harrastuspiirejä, joissa vetäjät ovat löytyneet asukkaista.

Uutta taloa valmistellaan

Melkein heti, kun Loppukiri oli valmistunut, ilmeni, että tämänlaisesta asumismuodosta on hyvin moni kiinnostunut. Kun Loppukiriin ei enää mahtunut, Loppukirin rakennuttanut yhdistys Aktiiviset Seniorit ry on anoi kaupungilta uutta tonttia.

– Ilmeisesti kaupunki oli tyyty-

väinen työhömmä ja luotti meihin, sillä melkein heti meille myönnettiin uusi tontti vastaavanlaisen talon rakentamista varten, sekin hyvältä paikalta, Kalasatamasta, ker-
toa yhdistyksen puheenjohtaja **Suoma Karjalainen**.

Rakennustöitä ei vain päästy aloittamaan sujuvasti, sillä rakennuslupa oli koettu täydellinen muutos. Jollekin toiselle rakentam-
aan AT:n kanssa. Talo alkaa nousta kesäkuussa 2013 ja muuttamaan päästään joulukuuta 2014.

toja, kuten ryhmärakentaminen, on kehittyneet, toteaa Karjalainen.

– Usean vuoden etsinnän jälkeen, joka oli syystä hankkeen puu-
hahmukset jo epätoivoon, saimme viime marraskuussa aikaan sopimuksen Helsingin asuntotuotanto-
toimiston AT:n kanssa. Talo alkaa nousta kesäkuussa 2013 ja muuttamaan päästään joulukuuta 2014.

Ritva Reinboth
Kirjoittaja on pitkän linjan eläkkeellä oleva toimittaja ja talon asukas

ASUKASLIITTO RY
TARJOAA

Ikäihmisten asuminen ja palvelut Seminaari 31.3. klo 13–16

Sasekatalolla Vuosaaressa osoitteessa
Kalkkiehiekankuja 6, 00980

- Alustajana Helsingin kaupungin Sosiaali- ja Kriisipäivystyksen päällikkö **Olli Salin**
- Kahvitarjoilu

Vapaa pääsy! Tervetuloa!

Järjestää Asukasliitto ry.

HALPAA ASUMISTA VAI GUGGENHEIMIA?

Helmikuun puolivälissä julkistettiin Valtioneuvoston asunto-politiittinen toimenpideohjelma 2012 - 2015. Asian esitteli eduskunnan ympäristövaliokunnalle asuntonministeri **Krista Kiuru**.

Toimin itse valiokunnassa puolueeni vastaavana ja valtiovarainvaliokunnan asuntojaoston puheenjohtajana. Valtiolta tulevat rahat kulkevat näiden kautta. Myös ARA:n rahat, vaikka ne eivät valtion budjettiin suoranaisesti kuulukaan. Valiokunnassa asioita käsittelevät kansanedustajat parlamentaaristen voimasuhteiden painoarvolla. Jakauma ei ole hallitus vastaan oppositio. Muutenhan en olisi asuntojaoston puheenjohtaja.

Mitä sanoisin toimenpideohjelmasta tavallisen asunontarvitsijan kannalta? Paljon porua, vähän villoja! Jos Suomen tai edes Helsingin asuntotilanne korjataan vuosittaisella 136,2-145,2 miljoonalla eurolla, niin onpa vähäinen pääkaupunkiseudun asuntopula! Tiedämme hyvin, että pelkästään Helsingin kaupungin vuokra-asuntoja jonottaa parasta aikaa 25 000 tarvitsijaa. Ei taida homma hoitua em. rahoilla puhumattakaan, kun niistä ei sinne lohkea centtiäkään! Samaan hengenveetoon on kuitenkin kerrottava, että ARA:n budjetti, rahoituksen myöntövaltuudet, tälle vuodelle on 1025 miljoonaa!

Hyvä ohjelmassa on, ministerin sanoin, että ongelmat on tiedostettu ja niitä ryhdytään selvittämään. Mutta jälleen ministerin sanoin, pitää löytää "lihaa luiden päälle". On konkreettisesti löydettävä rutkasti lisää HALPAA, RAKENTAMISEEN KAAVOITETTUA MAATÄ yhteistoimin valtion ja kuntien kesken.

Uuden asunnon hinnasta tonnti edustaa jo Hesän seudulla 40 % asunnon hinnasta! Huh, huh! Vuokra-asuntotuotanto-toimikunnan esityksessä toki panostetaan niin kuin kuin jo alkaneen vuoden osalta on tapahtunut korkotukilainojen omavastuun puolituksella. Saadaanko näillä toimilla 7 000 uutta vuokra-asuntoa jo toinen kysymys raa'ssa rakennusbisneksessä!

Hyvänä pidän painopisteeksi nostettua ikääntyneiden ja erityisryhmien asunto-olojen parantamiseen panostamista. On kiireesti laadittava ikääntyvien asumisen kehittämisohjelma: tämä koskettaa myös eristaisia vammaisia. Palvelustalorjestrelmä ja ikääntyneiden talojen korjaus- ja uudistamistoimiin on tiedossa lisää rahaa, kun korjausrakentamisesta muuten leikataan 35 miljoonaa vuoden 2011 tasosta, mitä pidän järkyttävänä. Se estää monen korjausprojektin aloituksen, vaikka se olisi tuiki tarpeellista!

Koko työryhmän esitys joutuu nyt kevään kuluessa rajuun ryöpytykseen eduskunnan eri elimissä. Ministeri Kiuru korosti esityksessään, että ohjelman sanat "selvitetään" on saatava selkokielisiksi toimenpideohjelmiksi. Suomessa on aina ollut liikaa komiteoita ja liian vähän arjen toimijoita. Tällä tarkoitan niin kansanedustajia kuin Helsingin tai muiden valtuustojen edustajia ympäri maata. Pitää löytyä kovia, aiVAN UUSIA RAHOITUKSELLISIA RATKAISUJA, ei pelkkiä puheita.

Muuten asunto-ongelmat ainakin pääkaupunkiseudulla estävät arjen elämän edellytykset niin työmailla kuin kodeissa! Pyyisin ministeriä painostamaan esim. Helsingin kaupunkia reippaampiin toimiin tonttimaan halventamiseen, tontinvuokrien alentamiseen ja vastaaviin muihin asumisen hintaa alentaviin toimiin. Vastaus oli: lisää valtion ja kuntien yhteistyötä!

Jään odottamaan mielenkiintoisia kuntavaaleja. Asuminen tulee olemaan yksi taatumista aiheista! Pannaan töpinäksi itse kukin tahollaan!

Juha Väättäinen
Kirjoittaja on helsinkiläinen kansanedustaja (Ps) ja Asukasliiton hallituksen jäsen

Vanhaa ja uutta Roihuvuorta. Etualalla 1950-luvulla valmistunut osa.

Putkiremonttia turha pelätä

Suomessa ollaan suuren sisäisen muuttoaalton (1960-1970-luvut) pakottamana nopeasti rakennettujen lähiökerrostalojen remontointiurakan edessä. Putkiremontti ei ole mörkö, mikä vainooa asukasta.

Vanhan korjaaminen on kallista. Syyllisiä on silti turha etsiä. Niitä ei ole. Tuolloin oli asuntojen tarve kipeämpi kuin konsanaan koskaan sen jälkeen.

Pientaloalueista kerrostalokaupunginosiin

Maassamme on runsaasti asuntokantaa, jonka valmistumisajan kohta ajoittuu suomalaisen asumiskulttuurin evoluutiossa sisäistä muuttoaaltoa edeltäneeseen "suureen harppaukseen".

1950-luvulla kaupunkien liepeillä sijainneita, usein sotien jälkeen rakentuneita pientaloalueita alettiin kaavoittaa ja rakentaa kerrostalokaupunginosiksi.

Näiden alueiden kerrostalot ovat vasta hyvässä "miehen iässä", mutta on yksi asia - huom. ei rakenteellinen ongelma! - , joka rasittaa tuon ikäistä rakennuskantaa yleensäkin.

Putkiremontti ei mörkö

Meille nyt itsestään selvältä tuntuva asia, tuolloin useinkin uudenlaisen mukavuuden asumiseen tuoneet vesijohto ja viemäri vaativat luonnollain omaisesti huolta. Vesi- ja viemäriverkosto on nykyyhtämyksen ja -kokemuksen mukaan uusittava noin puolen vuosisadan iässä. Putkiremontti on huomattavan monen kerrostalon tehtävänä nyt ja lähitulevaisuudessa.

Putkiremontti ei ole mörkö, mikä vainooa asukasta. Kysymyksessä ei ole ongelma, jonka joku taho olisi saattanut tahallaan matkaan. Se ei ole kenenkään bisnesidea. Se on toimi, joka tulee jokaisen kerrostalon asuntoyhtiön toimitettavaksi tietyllä aikavälillä - siis talon tultua suunnilleen sopivaan ikään.

Suurta remonttiprosessia tullaan seuraamaan ja raportimaan tämän lehden seuraavissa nume-

roissa. Esimerkkinä tässä tullaan käyttämään Helsingin itäkaakkoisosassa sijaitsevaa Roihuvuoren asuinalueita.

Roihuvuoren remontti seurannassa

Asuinalueen vanhempi rakennuskanta on valmistunut noin aika-haarukassa 1955 -1965. Putkiremontin Roihuvuoresta tulee käymään läpi noin 1600 näinä vuosina valmistunutta asuntoa. Tämä toimenpide on rakennusteknisesti suurin mahdollinen kerrostaloon kohdistuva saneeraus.

Monet seuraavat aktiivisesti oman ja alueensa asuntojen arvon muutoksia. Laskeeko asunnon arvo, mahdollinen myyntihinta remontin aikataulun tullessa yleiseen tietoon, sen lähestyessä? Kannattaako moiseen ryhtyä? Sisältyykö tähän riskiä? Paljonko asunnon arvo nousee remontin myötä?

Kysymyksiin voi yrittää etsiä vastauksia nykyaikaisesti netistä, vastaavan kokeneilta ystävilta, tuttavilta. Itse ei kannata moisia asioita pähkällä.

Ei iso muuttoaaltoa

Kysymyksiin osaa parhaiten vastata hyvän "näppituntuman" asiaan omaava Roihuvuoren Lämpö Oy:n

toimitusjohtaja-isännöitsijä Markku Litja.

- Muuttoa on jonkin verran tapahtunut. Vaikea on sanoa, minkä verran muutosta on tulevan remontin alta "karkuun" lähteneitä. Alue on sen ikäinen, että harvakseltaan seuraava sukupolvi, siis perikunnat myyvät asuntoja pois. Isompaa muuttoaaltoa ei ole nähtävissä eikä siten myöskään hintojen heilahtelua isommin liene tapahtunut.

Ryhmähänke kannattaa

Koska Roihuvuoren, kuten monen muunkin saman ikäisen rakennuskannan alueen, kohdalla on kysymys suuresta määrästä asuntoja samanlaisen remontin edessä, toimintojen järjkeräistäminen on hyvikin paikallaan.

- Tämän luokan hankkeessa taloyhtiöiden kannattaa kokeilla homman hoitamista ryhmähankkeena. Menettelyllä voi saavuttaa suuriakin synergiaetuja. Suunnittelu helpottuu koska tilaratkaisu ja on tässäkin tapauksessa paljon samantyyppisiä, sanoo isännöitsijä Litja.

Unto Nikula

Kirjoittaja on Asukasliiton hallituksen jäsen, on toiminut lehteämme muutaman vuoden ajan ja tulee seuraamaan Roihuvuoren kokemuksia säännöllisesti.

Asuinkerrostalon putkiremontti

- Asumisen arvojen sekä kiinteistön kunnan ja korjaustarpeen määrittäminen
- Peruseräparannushankkeen laadun, laajuuden, kustannusten ja aikataulun määrittäminen
- Hankesuunnitelman esittely osakkaille ja keskustelu Yhtiökokouksen päätös hankesuunnittelusta
- Hankesuunnittelu
- Yhtiökokouksen päätös suunnittelusta
- Suunnittelu
- Yhtiökokouksen päätös rakentamisesta
- Rakentaminen
- Käyttöönotto

Putkiremontti Roihuvuoresta ajoittuu tämän rytmityksen mukaisesti kokonaisuudessaan kuluvalle vuosikymmenelle.

Arto Lindqvist:

Markkinat kurjistavat vammaisten asumista

Malmilla asuva Cp-vammaisen Arto Lindqvist ei ymmärrä, miten hyvinvoiva Suomi on kansainvälisesti vammaispolitiikan jälkijunassa. Hän toivoo vammaisten asioiden nousevan julkiseen keskusteluun.

Vammaisten asuminen on ollut julkisuudessa eri tavoin. Takapiha Tainaa ja Valviran johtajaa arvosteltiin rajusti, kun he eivät hyväksyneet vammaisia lähiympäristönsä. Diakonissalaitoksen palvelusyksikössä Helsingissä asuva **Arto Lindqvist** pitää suurimpana ongelmana alistumista markkinavoimille. Kunnat luopuvat omista palveluistaan.

Kilpailuttamisen tuloksena markkinoita hallitsevat kansainvälisten pääomasijoittajien yhtiöt, kuten Carema/Mehiläinen ja AttenMedOne tai vammaisjärjestöjen, kuten Invalidiliitto, palveluntuottajat. Kaikilla on samat markkinoiden säännöt ja hyvä tuotto.

Ongelmien jäävuori kilpailutuksen seurauksena

Arton mielestä hinnalla kilpailuttamisen seuraukset näkyvät henkilökunnan määrässä ja laadussa sekä asukkaiden hyvinvoinnissa ja turvallisuudessa. Seurauksena on ongelmien jäävuori, josta julkisuuteen on tullut pieniä huippuja.

Eriyisryhmien asumispalvelut eivät sovi lainkaan isojen voittojen tavoitteluun. Tämä vuoksi hallitusohjelmassakin on kirjaus niiden jättämistä hankintalain ulkopuolelle, mutta ilman painostusta se tuskin toteutuu.

Monessa tapauksessa tärkeää olisi mahdollisuus siirtyä asumismuodosta toiseen ja madaltaa niiden välisiä raja-aitoja. Esimerkiksi Arto pystyisi asumaan myös omaan riittävien palvelujen turvin, mutta kaupungin vuokra-asuntoa ei saa, kun asunto on jo.

Arto Lindqvist kotitalonsa edustalla. Hän sanoo: - Vaikka oma koti olisi kullankallis, joskus se voi tuntua "äitipuolen kohdulta".

YK:n vammaisopimus voimaan Suomessa

Arto Lindqvist ei ymmärrä, miten hyvinvoiva Suomi on kansainvä-

sesti vammaispolitiikan jälkijunassa. YK:n yleisopimus vammaisten ihmisoikeuksista täydentää YK:n muita ihmisoikeussopimuksia ja korostaa, että vammaisilla ihmi-

Joannan mielestä voi olla hyväkin, että erilaiset vammaiset kohtaavat toisensa.

- Kyllä siinä palvelutaso vaan kärsii, koska tarvittaisiin niin monipuolista ammattitaitoa, tuumaa Arto.

Huolena turvallisuus

Arto pitää Malmikodin rakennuksen turvariskinä yhden hissien varassa olemista. Kolmikerroksisessa talossa ruuhka on tavallinen ruoka-aikoina. Hissin vioittuminen tuo suuret ongelmat ja hätätilanteessa tulee hätä.

Arto esittää hissien rakentamista talon toiseenkin päähän. Kaikissa vastaavissa asumisyksiköissä käytetty yhden yhoitajan käytäntö tuo turvattomuutta. Kaatuneen asukkaan nostaminen paikalle soitetun vartijan tai hätänumeron avulla ei tunnu hyvältä.

Arton mielestä yövuorossa pitäisi olla kaksi. Joannan pitää Artoa

soilla on oltava samat oikeudet kuin muilla ihmisillä.

Sopimus on hyväksytty YK:ssa 2006, mutta vieläkin Suomi ei ole sitä ratifioinut. Suurin este lienee

aktiivisena ja asiantuntevana asukkaana, mutta ei kommentoi turvallisuutta.

Parannuksia myös pienillä teoilla

Arto arvelee ruokapalvelun olleen säästökohteena ja ruoan talon johtuvan siitä. Asukkaiden viihtyvyyttä voisi korjata pienilläkin parannuksilla.

Jokaiseen huoneeseen pitäisi saada hyvä nettiyhteys, yhteisiin tiloihin useampi kuin yksi sanomalehti ja harrastusvälineitä. Viimeainnitu on kaupungin kanssa tehdystä palvelusopimuksessa. Asuntolan ulkopuoliseen virkistystoimintaan Arto kaipaisi muutakin kuin kirjollista ohjelmaa.

Joanna ja Arto haluavat parantaa viihtyvyyttä asukkaiden ja henkilökunnan yhteistyöllä. Isot asiat ovat kuitenkin politiikkaa, johon Johanna ei roolin sa vuoksi voi ottaa kantaa. (JK)

kehitysvammaisia koskeva pakko-keinojen säätämättömyys nykyisessä lainsäädännössä, mikä on luonut myös asumiseen liittyvän ylilääkinnän kulttuurin.

Elämää ilman rahaa?

- Asumiskulujen jälkeen käyttörahaa voi jäädä vain 40 euroa kuukaudessa, sanoo Arto Lindqvist.

Tämä on monen asuntolassa asuvan vammaisen tilanne. Vaikka muuten olisi mahdollisuudet osallistua kulttuuri- ja harrastustoimintaan, rahattomuus eristää tehoikkaasti muusta yhteiskunnasta. Vammaiset eivät ole suinkaan ainoa köyhyteen ajettu ryhmä. Perusturvan alasaajo on vaikuttanut laajasti.

Arto toivoo vammaisten asioiden nostamista vielä voimakkaammin julkiseen keskusteluun. Järjestöjen tulisi rohkeasti korostaa etuja yhteistoimintaa, ei vähiten asumisen kysymyksissä. Kaikenlainen kansalaistoiminta on enemmän kuin suotavaa.

Juha Kovanen
Kirjoittaja vantaalainen vammaisaktiivi

LÄHELTÄ
JA KAUKAAN

Korkotukiasuntolainoja vuokra-asumiseen

Valtioneuvosto päätti 4.1.2012 valtion vuodelle 2012 tukeman asuntotuotannon hyväksymisvaltuuksien käyttösuunnitelmasta. Suunnitelma on yksi tapa edistää kohtuuhintaista vuokra-asumista ja merkittävä osa valtuuksista kohdistuikin vuokra-asumiseen. Valtuuksia jaetaan yhteensä 1 025 milj. euron edestä, mikä on 50 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Valtuuksia jaettaessa on painotettu erityisesti vuokra-asuntotuotantoa, jonka osuus kaikista korkotukilainoista on 79 prosenttia. Normaaliin vuokra-asumiseen ohjataan 430 milj. euroa eli 42 prosenttia jaetusta valtuudesta ja erityisryhmien asumiseen 380 milj. euroa eli 37 prosenttia.

Pääkaupunkiseutu huomioitu

Korkotukivaltuuksilla voidaan rakentaa noin 7 000 uutta ja peruskorjata noin 7 000 asuntoa. Lisäksi takauslainojen valtuutta jaettiin 250 milj. euroa, jolla voidaan rakentaa noin 2 000 uutta vuokra-asuntoa.

Uustuotantoon tarkoitettuja lainoja kohdennetaan nopeimmin kasvaviin keskuksiin, erityisesti Helsingin seudulle. Korkotuki- ja takauspäätoiksi tehtäessä painotetaan erityisesti edullisten ja energiaa säästävien asuntojen uustuotantoa, joka myös eheyttää nykyistä yhdyskuntarakennetta. Perusparannukseen ohjataan korkotukea alueilla, joilla asunnot ovat korjaamisen tarpeessa, mutta niiden arvioidaan säilyvän korjauksen myötä käytössä vielä pitkään.

Pitkäaikaisasunnottomille tukea

Erityisryhmien asuntoja tuetaan korkotukilainalla sekä siihen liittyvällä investointivastuuskella. Avustusvaltuuden määrä on 110 milj. euroa. Tukea myönnetään ensisijaisesti kaikkein vaikeimmassa asuntotilanteessa oleville erityisryhmille kuten pitkäaikaisasunnottomille, kehitysvammaisille, mielenterveyskuntoutujille ja muistioireisille vanhuksille. Tärkeää on myös nuorten asunnottomuuden ja syrjäytymisen ehkäiseminen.

Vuokra-asuntojen lisäksi käyttösuunnitelma mahdollistaa noin 1 000 asumisoikeusasunnon lainoittamisen. Asumisoikeusasunnoille on vuokra-asuntojen ohella kysyntää ja ne lisäävät monipuolista asukasrakennetta, ehkäisevät segregatiota ja edistävät työvoiman liikkuvuutta.

www.ymparisto.fi

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä: Hitas vertaa rakentamisen kustannuksia

Hitas on Helsingin kaupungin kehittämä asuntojen n. 30 vuotta vanha hintasääntelyjärjestelmä kohtuuhintaisten omistusasuntojen tarjoamiseksi kaupunkilaisille. Asunnoille määritetään tontinluovutusvaiheessa korkein mahdollinen myyntihinta, jota myöhemmin myytäessä ei saa ylittää. Asuntoja on n. 18 000, kaikki Helsingissä, jonka valtuudet joutuvat jäävämmään runsain joukoin itseään päätöksistä. Keskiluokkaisuus näkyy kokoonpanossa.

Hitas-säännöstellyt asunnot ovat olleet jonkin verran vapaasti hinnoiteltavia asuntoja edellisempi, tosin kasvavasti alueesta ja kohteen rakennusajankohdasta riippuen. Hitas-asunnot sijaitsevat kaupungin vuokratontteilla. Hitas-järjestelmää rukattiin kolme vuotta sitten niin että uutta asuntoa ei saa myydä, jos ostajalla on jo hitas-asunto. Vanhoja Hitas-asuntoja sääntö ei koske, joten niillä keinotullaan.

Hitas-asuntoja on päätynyt runsaasti sijoittajille, jotka ovat vuokranneet niitä markkinahintaan. *Helsingin Sanomat* kertoi (29.1.2012), että kahden tai useamman hitas-asunnon omistajia on kaikkiaan 160. Kauniaisiasa asuva henkilö laitto kaikki 12 asuntoaan vuokralle.

Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja **Arto Bryggare** (sd) vaatii epäkohtien puuttumista, valtuutettu **Lasse Männistö** (kok) jopa järjestelmän purkamista (HS 30.1.). Kansanedustaja **Osmo Soininvaara** (vihr) pitää blogissaan ideaalisena Hitas-asujana opiskelijapariskuntaa, jonka asumiseen Helsingissä pitää panostaa, jottei pari karkaa kehyskuntiin.

A&Y kysyi kaupunkisuunnittelusta ja kiinteistötoimesta vastaavalta apulaiskaupunginjohtaja **Hannu Penttilältä** vastauksia yleisimpiin Hitas-väitteisiin kiihdyssä keskustelussa.

Mitä Hitas merkitsee helsinkiläiselle asuntotuotannolle ja miksi se on perusteltu vaihtoehto asunton tuotannolle? Mitä se merkitsee asukasjakautumisen (rikkaat vs. köyhät) osalta, jakauman välissä?

– Hitas on olennainen osa helsinkiläistä asuntopolitiikkaa. Hitas-järjestelmällä tuotamme kohtuuhintaisia omistusasuntoja ja samalla osoitamme markkinoita paremmin rakentamisen todelliset kustannukset. Hitas-asuntoja voivat hankkia nuoret, työssäkäyvät lapsiperheetkin.

Uusin keskustelu Hitas-keinotellusta lähti liikkeelle Arabianrannan tilanteesta vuodenvaihteen jälkeen. Puhuttiin arvonnasta, lottoamisesta jne. Mitä sanot siitä?

– Hitas keskustelu ryöpsähtää aina aika ajoin esille. Todellisten rakennuskustannusten näyttäminen ei miellytä kaikkia. Ajankoh- tainen keskustelu pyrki löytämään epäkohtia nykyjärjestelmästä, mutta heikoim tuloksiin. Asuntojen arvontaan ja yhden hitas-asunnon omistusrajoituksiin oli jo siirrytty aikaisemmin kuin kriitikot niitä ehdittivät vaatia.

On väitetty (TalousSanomat 3.2.2012), että eri alueiden väliset erot Hitas-asunnoissa ovat suuria. Keskustan liepeillä n. 65 % vaihtaa omistajaa enimmäishinnalla. Pohjoisen ja itäisen Helsingin suunnassa saman saa vain n. 5 % hitas-asunnon myyjistä?

– Hitas-myyntirajotukset koskevat enimmäishintoja. Useilla alueilla ei markkinoilla saa näitä mahdollisia enimmäishintoja, joten silloin on kaupassa tyydyttävä vähempään. Suosituilla alueilla kaupahinnan luonnollisesti kolkuttelevat sallittuja enimmäishintoja.

Valtuutettu, Hitas-vastustaja Pauli Leppä-aho (kok) esittää (HS 26.1.2012), että hitas-asuntojen

hintasääntelyä luovutaan 15 vuotta vanhemmissa asunnoissa. Miksi on tärkeää, että säännöstelyä voi vapautua tiettyin ehdoin vasta 30 vuoden jälkeen?

– Nykyisten hitas asuntojen omistajien sormet syyhyävät luonnollisesti tilin tekoon asuntokaupalla. Toivoisin vain heidänkin muistavan oman edullisen ostohintansa.

Professori Ari Hyytinen väittää (HS 11.4.2010), että järjestelmä suosii niitä, joilla on aikaa ja mahdollisuus jonottaa ulkona, ja on siten epäoikeudenmukainen lapsiperheitä, yksihuoltajia, pitkäaikaisairaita kohtaan. Miten asuntojen kohdentuminen saadaan paremmaksi erilaisille ihmisille?

– Professori on tästä ajasta jäljessä, nykyään kysytyt hitas-asunnot arvotaan. Tällöin tasavertaisuus asemassa ovat juuri nuo professorin peräänkuuluttamat ryhmät.

Mitä kaupunki saa, kun se vuokraa tai myy tonetteja markkinahintaa halvemmalla?

– Kaupunki saa hyviä veromaksajia, joiden asumiskulut myös omistusasuntokohteessa ovat kohtuulliset.

Risto Kolanen Kirjoittaja on vapaa toimittaja, joka on selostanut Asukasliiton seminaareja UP-utispalvelulle, Stadin Ruusulle ja Utispäivä Demarille Haikon päivistä syksyllä 2003 lähtien.

ASUNTOUUTISIA SUOMESTA

Asuntoja rikkaille ja rahaa rakennusliikkeille

Rakennusliikkeiden ja Kemlin kaupungin yhteistyö toimii siten, että alueet on jaettu hyvässä yhteisymmärryksessä ilman mitään tarjouskilpailua kolmen rakennusliikkeen kesken.

Kemi on ollut 1970-luvulta lähtien muuttotappiokunta. Syynä on erityisesti työpaikkojen jatkuva vähentäminen paikallisissa suurissa tehtaissa Kemi-yhtiössä (nykyisin Metsä-Botnia) ja Veitsiluodossa (nykyisin Stora Enso).

Vähennyslinja jatkuu: helmikuun alussa kerrottiin, että Metsä-Botnian kunnossapidosta vähennetään 33 työpaikkaa.

Rakennusliikkeiden kolmen kauppa

Väen vähenemisen vuoksi kaupungissa on satoja tyhjiä asuntoja. Siitä huolimatta kaupunki on sopinut rakennusliikkeiden kanssa uusien suurien alueiden rakentamisesta.

Jotta rakennettavat uudet asunnot menisivät kaupaksi, kaupungilla kaavoittaa rakennusliikkeiden toiveiden mukaisesti rantapuitot kerrostaloalueiksi. Meren rannalla asunnot menevät kaupaksi kemiläisiin kalliilakkin hinnalla.

Rakennusliikkeet ovat auliisti

antaneet kaupungille apuaan puistojen paikalle aiottujen asuinalueiden kaavojen ja suunnitelmien tekemisessä. Rakennusliikkeiden ja kaupungin yhteistyö toimii muutenkin oivallisesti: alueet on jaettu hyvässä yhteisymmärryksessä ilman mitään tarjouskilpailua kolmen rakennusliikkeen kesken.

Mukana ovat suuret rakennusliikkeet NCC ja YIT sekä paikallinen rakennusliike Kurtti. Liekö sattumaa, että Rakennusliike M. Kurtti Oy:n toimitusjohtaja **Mikko Kurtti** (kok) istuu Kemlin kaupunginvaltuustossa.

Mansikkanojan puistoa uhkaa hävittäminen

Suurellisia suunnitelmia perustellaan täysin tyhjistä temmatuilla ontoilla väitteillä. Esimerkiksi YIT esittelee Kemlin kaupungin nettisivuilla (www.kemi.fi/keskusvirasto/elinkeinopalvelut/YIT_Sarius_9.pdf) Mansikkanojan puiston paikalle rakennettavaa Sarius-alueita komeilla kuvilla ja leveillä puheilla.

YIT:n mukaan puiston hävittäminen ja alueelle tuleva 20-kerroksinen hotelli ja ympärille tulevat huoneistohotellit ja kerrostalot saavat aikaan Kemiin tulevien matkailijoiden määrän kolminkertaistumisen. Väitteellä ei ole mitään perustetta, koska tähänkään asti Kemlin matkailu ei ole ollut kiinni hotellihuoneiden määrästä.

Kemiläiset vastustavat

Paikallisten lehtien yleisönosastokirjoitusten ja kahviloissa kuul-tujen keskustelujen ja lokakuussa Tyytymättömien torilla kirjoitet-tujen kommenttien perusteella voi päätellä, että kaupunkilaiset eivät ole suunnitelmista ihastuneita.

Vastustus näkyy myös siinä, että joukko yksityishenkilöitä ja Kemlin seudun luonnonsuojeluyhdistys on valittanut rakennusliikkeille tehdystä yleiskaavoista. Vuoden 2011 maaliskuussa Korkeimman hallinto-oikeuden käsittely osoitti, että valitukset ovat perusteltuja. Esittelijä ja kaksi korkeimman hallinto-oikeuden jäsentä olivat valittajien kanssa sitä mieltä, että Mansikkanojan puistoon tulevaa Sarius-hanketta ei pidä hyväksyä. Äänin 3-2 valitukset lopulta hylättiin.

Mansikkanojan puistoa puolustamaan on noussut oma kansanliike, joka mm. kerää allekirjoituksia puiston puolesta. Adressin voi käydä allekirjoittamassa ja puiston puolustajien perusteluihin tutustumassa osoitteessa www.adressit.com/promansikkanojanpuisto.

Tapio Siirilä

Kirjoittaja on diplomi-insinööri, joka teki töitä Lapin työsuojelupiirissä, Työsuojeluhallituksessa ja Uudenmaan työsuojelupiirissä. Hän on kirjoittanut neljä kirjaa koneturvallisuudesta ja toimii nykyään mm. Kemiseudun luonnonsuojeluyhdistyksessä.

Tämä idylli rikkoutuu jos YIT:n ja Kemlin kaupungin johdon visio Kemistä matkailun vetonaulana toteutuu.

UUS-SUOMALAISET

Presidenttikampanjan aikana puhuttiin paljon suvaitsevaisuudesta. Se, että itsessään vaikeasti määriteltävä käsitepari ”suvaitsevuus/suvaitsemattomuus” oli niin paljon esillä, ei ole tämärkeittäisenä turinai aihe. Se vain johti ajatukseni siihen, missä olosuhteissa olemme eniten tekemisissä maahanmuuttajien ja muiden vähemmistöjen kanssa.

Pitkässä katsannossa olemme kaikki ainakin maahanmuuttajien jälkeläisiä, sukupolvien lukumäärä toki vaihtelee.

Voisi olettaa, että työpaikoilla on eniten ajallista yhdessäoloa ja kontaktipintaa maahanmuuttajien kanssa. Koko väestöä ajatellen on asuminen samassa pihapiirissä eniten vaikuttava tekijä.

Miten osaamme asua yhdessä ratkaisev aikuisten osalta kotouttamisen, sekä nopeuden että laadun. Lasten kohdalla (hulun-)mylly nimeltään koulu hioo suurelta osaltaan pois kotouttamisen esteet.

Kuinka voisimme lähestyä ”pihapiirissä kotouttamista”? Yksi tapa on tietysti maamme suosituimman urheilulajin harrastaminen ”sietä yli missä aita on matalin”. Tämän saa hoidettua ihan tyydyttävällä tavalla jakamalla SPEK-in, eli Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön erinomaisen asumisoppaan, jossa selkeillä kuvilla ja symboleilla kerrotaan mikä on yes ja mikä on suomalaisessa asumisessa. Opasta kannattaisi usein jakaa myös joihinkin kantaväestön huusholleihin.

Eräs toiminta-ajatus on viehättänyt minua aina siitä saakka, kun näin sen toteutettuna eräässä Tukholman esikaupungin ”Bostadsforening”-yhdistyksessä. Tämä bostadsforening-muoto vastaa lähinnä meidän osamistusta. Siellä maksetaan ”insats” eli panos asunnosta ja tullaan yhdistyksen jäseneksi. Yhdistys sitten hallinnoi asutokiinteistön, ei rakentaja tai rakennuttaja.

Joka tapauksessa siellä yhdistyksen hallitus keskusteli eritaustaisten maahanmuuttajien kanssa ja sitten laitetiin porrashuoneiden ilmoitustauluille tiedotteita, jotka kertoivat kunkin kulttuuripiirin merkittävimmistä vuosittaisista juhlista.

Tämän päivän tilanteeseen siirrettynä tämä tiedotus tulisi hoidettua kattavasti näin:

Kantaväestö (ja katolisista maista tulevat)

Englanninkielinen tiedote, jossa kerrotaan että suomalaiset juhlivat joulua, uutta vuotta, vappua ja juhannusta.

Maahanmuuttajat

Suomenkielisenä ja muutamin taustalausein selitettynä:

Ramadan huipennuksineen, islam, Kiinalainen uusi vuosi, Etelä-Aasia ja Kaukoita, Päsiäinen, paluumuuttajat ja venäläiset.

Nyt on vuodenvaihteen tiedotus- ja valistusmielessä auttavasti katettu.

Jos viitseläisyyttä riittää, olisi varmaan paikallaan kiihkottomasti ja selkeästi ottaa tarkasteluun seuraavat aihealueet:

Ruuanlaitto ja porrashuoneiden ”aromit”, pyykkituvaassa asioiminen, roskakatos/jätehuone

Kun maltamme lähestyä näissä ”kipupisteissä” varsin tavanomaisesti esiintyviä kaunauksia maahanmuuttajien kulttuuri-taustat huomioiden, voimme päästä hyviinkin tuloksiin. Se huonoin, mutta valitettavasti yleisin tapa on julistaa poikkeavasti käyttäytyvä vähintäänkin tyhmäksi ja piittaamattomaksi.

Kun satsaamme edes henkisiä resursseja kotouttamiseen, nousee asumistasonne ja ainakin osin asumiskustannuksemme laskevat.

Asukasliitossa olemme valmiit jatkamaan keskustelua aiheesta ja jos kiinnostusta löytyy, voimme asian myös tuotteistaa.

Monikulttuurisin terveisin

Hans Duncker

Kirjoittaja on aktiivinen eläkeläinen, joka työskentelee edelleen rakentamisen parissa

KESTÄVÄ RAKENTAMATTOMUUS

Suomalaisille kestävä rakentaminen merkitsee kierrätystä ja energian säästöä. Molemmat ovat toki merkittäviä asioita ympäristöllemme, mutta kertovat myös siitä yltäkylläisyydestä, jonka keskellä elämme. Meidän ei tarvitse miettiä, rakentaako vai eikö rakentaa, vaan ainoastaan sitä, miten rakennamme.

Kun samaa ongelmaa pohtii maailmanlaajuisessa perspektiivissä, huomaa että todellista kestävää kehitystä olisi olla rakentamatta.

Ekologisesti kannattavinta olisi asua superlähiöissä, joissa palvelut ja jätehuolto olisi helppo järjestää. Harva kuitenkaan muuttaisi tällaiseen taloon ilman pakkoa. Entisissä Itäblokin maissa niihin muutettiin pakon lisäksi siksi, että niistä löytyi keskuslämmitys ja lämminvesi.

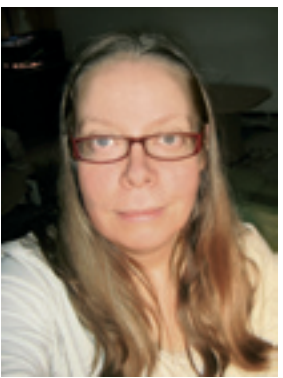
Rakentaminen kuormittaa ympäristöä monella tavalla. Materiaalit kuluttavat energiaa ja aiheuttavat päästöjä moneen otteeseen. Mahonkiset parketit ovat omaa luokkaansa, kun tarkastellaan ekologisia selkäreppuja. Ne tuhoavat uhanalaista sademetsää, ja niiden kuljettamiseen tänne Pohjolaan kuluu tuhottomasti energiaa. Toisaalta suomalainen mäntylautakaan ei ole täysin ongelmaton ratkaisu. Kaadettiin puu kenties kiistanalaisesta vanhasta metsästä?

Rakennustarvikkeiden kuljettaminen, pystytys ja viimeistely kuluttavat energiaa, josta suuri osa saadaan öljystä. Maalit, tapetit, lattiamuovit ynnä muut sisältävät myös runsain määrin epäilyttäviä kemikaaleja, joista osa on todistetavasti haitallisia ja loppujen vaikutukset eivät vielä ole selvillä.

Taloo on Suomessa myös lämmitettävä jollain tapaa. Valittavana on vaihtoehtoja ydinsähköstä puenergiaan, mutta energiaa kuluu väistämättä joka tapauksessa. Yleensä sitä enemmän, mitä suuremmasta lokaalista on kyse, eivätkä suomalaiset enää asu missään kopeissa! Suomessa pidetään alle kymmenen neliömetrin asuinpinta-alaa per henkilö jo hyvin pienenä, vaikka monessa muussa maassa se olisi ruhtinaallista. Samassa tilassa asuisi koko suurperhe.

Suomalainen katukuva myös vanhenee nopeasti. Jos kauppakeskusta ei uudisteta parin vuoden välein, se uhkaa jäädä vanhanaikaiseksi. Kauppakeskusten kokoa myös kasvatetaan rajattomasti. Ei enää Mega- vaan jo Hyperkauppakeskus. Ja keskustojen kaupat sen kuin näivettyvät, jäävät ilman käyttöä ja kuluttavat lämmitysenergiaa tyhjiin.

Rakentaminen on jännittävää, mediaseksikästä, luovaa ja omaa persoonaa ilmentävää toimintaa, mutta onko se aina tarpeellista. Pitäisikö välillä jättää rakentamatta?

Tiina Sandberg
Kirjoittaja on Asukasliiton hallituksen jäsen, Helsinki

ASUKASLIITON PUOLITUNTINEN

Helsingin Lähiradiossa taajuudella
100,3 Mhz

Joka kuun ensimmäinen ja kolmas (uusinta) keskiviikko klo 17.30–18.00. Ohjelma kuuluu myös Helsingin naapuri-kaupungeissa ja sitä kuunnellussa kannattaa pitää muistiinpanovälineet käden ulottuvilla, sillä ohjelmissa käsitellään monia asukkaiden arkipäivän ongelmia, joihin voi olla vaikea löytää ratkaisuja muualta.

PENTTI AARGA

Hervantajärvi on luonnonsuojellisesti Tampereen arvokkimpia alueita, siksi sen pohjoispuoli pitäisi tamperelaisten mielestä jättää nykyiseen tilaansa.

Menevätkö Hervannan rannat ja metsät virkistykseen vai gryndereille?

Tampereen kaupunki pyrkii kaavoituksella murentamaan Hervannan metsä- ja ranta-alueita. Vuosia valmisteilla ollut Hervantajärven osayleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa vuoden 2011 keuhakuussa äänin 59 - 4. Päätös noudatteli kaavoittajan ja virkamiesten tahtoa. Osallisyryhmässä mukana olleiden esityksiä huomioitiin huonosti, läpi saatiin vain pieniä muutoksia. Päätöksestä on tehty useita valituksia.

Kyseessä on Hervantajärven pohjoispuoli, jossa nykyisellään on yleinen uimaranta, loma- ja asuinrakennuksia ja ympärillä vanha metsäalue.

Tehtyjen selvitysten mukaan Hervantajärvi on luonnonsuojellisesti Tampereen arvokkaimpia alueita. Se on Kokemäenjoen vesistön puhtaimpia järviä. Metsissä pesii useita lintulajeja, joilla on suojelustatus. Merkittävä hyönteislajisto on riippuvainen vanhan metsän kuolevista ja kuolleista puista. Alue on riittävän kokoinen säilyttämään metsissä elävien lajien elinympäristövaatimuksia.

Asukkaat ja monet urheiluseurat käyttävät aktiivisesti kaava-alueen metsiä virkistykseen ja harrastukseen. Toteutuessaan kaava merkitsisi sitä, että alueen yhtenäisyys ja läheisyys menetetään. Monet yhdistykset ovat vuosien mittaan esittäneet alueen suojelemista.

Kaupunki viittaa kintaalla luontoarvoille

Tampereen päättäjiä eivät näytä luontoarvot ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta merkittävän elinympäristön kunnioittaminen kiinnostavan. Vai "sanelevatko" rakentajat päätösesitykset? Gryndereitä nimittäin varmasti kiinnostaa rantarakentaminen 10 kilometrin päähän kaupungin keskustasta.

Kun kaavaa ensimmäisen ker-

ran 1990-luvulla esitettiin, sitä perusteltiin Nokian hyväluotoisten insinöörien tarpeella saada hyviä omakotitontteja ja kaupungin tarpeella saada hyviä veronmaksajia. Ajat ovat siitä muuttuneet. Puhelimiä kootaan jo tuhansien kilometrien päässä ja kohta taitavat Nokian insinööritkin tehdä tulosta Nokialle jossain muulla kuin Tampereella.

Osayleiskaava mahdollistaa järven pohjoisrannan kaavoittamisen ja rakentamisen. Suunnitelmat on tehty 3000 asukkaan asuinalueelle, joka siis nousisi käytännössä koskemattomaan metsään, lähimmät rakennukset olisivat 50 metrin päässä uimarannasta. Rakentamisella tuhottuja luontoarvoja ja yhtenäisiä virkistysalueita ei saa kukaan takaisin.

Järkevää täydennysrakentamista

Hervanta on hieno asuinalue ympäröivän luonnon vuoksi. Luontoa on kunnioitettu myös kerrostalokorttelien isoilla piha-alueilla. Alusta asti suuri osa hervantalaisista, poikkeuksena kaupunginvaltuutetut, on vastustanut ranta-kaavoitusta ja metsäalueiden pilkkomista. Hervannan keskustaa on täydennysrakennettu juuri siksi, että tällaiset ranta-alueet jätetään rakentamatta. Rakentaminen jatkuu parhaillaan isolla alueella Hervannan keskustassa, jossa nousee Postipankin talon tilalle opiskelijataloja ja muita asuintaloja.

Kamppailua tarvitaan

Osayleiskaavan käsittely on hyvä esimerkki siitä, että vaikka luonnoksen valmisteluun osallistuttiin ja sen valmistuttua eri tahot tekivät muutosesityksiä ja päätöksen

jälkeen valituksia, ne eivät yksin riittä, vaan tarvitaan rinnalle asukkaiden painostustoimintaa.

Sama koskee Hervannan palveluja, joihin uusien alueiden, myös asuntomessualue Vuoreksen, pitäisi tukeutua. Jo nyt terveys- ja sosiaalipalveluissa on isoja ongelmia. Vallassa olevien päättäjien ratkaisu on palvelujen yksityistäminen. Aktiivisuutta ja joukkoliikettä tarvitaan päättäjien ja virkamiesten painostamiseksi, että palvelut pisetään kuntoon niin kuin kaupunkilaisten enemmistö kyselyjen mukaan haluaa, julkisina palveluina.

Riitta Suokas

Kirjoittaja on tamperelainen asukasaktiivi, Hervanta

Missä suomalaiset haluavat asua?

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus ovat vastikään selvittäneet ihmisten toiveita asumisesta ja ympäristöstä. Edellinen kysely tehtiin v. 2004. Tulokset ovat vähän ristiriitaisia.

Samaan aikaan halutaan sekä omaa pihaa että palveluja. Puolet kyselyyn vastanneista haluaisi asua omakotitalossa, mutta keskustan kerrostalossa asumisen suosio on lisääntynyt. Lähiöasuminen ei ole yhtä suosittua kuin aiemmin. Pankkia ja postia ei enää pidetä keskeisinä palveluina, ruokakauppaa kyllä. Asuinalueen turvattomuus ja rauhattomuus koetaan suurena ongelmana.

Asunnottomuuden kriminalisointi ei ole ratkaisu!

FEANTSA (Euroopan asunnottomuuden vastainen kattojärjestö) on huolestunut valtion hyökkäyksestä asunnottomia vastaan Unkarissa, jossa asunnottomia aiotaan jatkossa rangaista auttamisen sijaan. Ulkona nukkumisen kriminalisoiva lainsäädäntö on vedettävä pois valmistelusta ja korvattava kodittomuuden vähentämishojelmalla.

Hyökkäys asunnottomia vastaan

Unkarin julkisessa keskustelussa vedotaan usein väärin eri Euroopan maiden kokemuksiin. Tiukkaa lainsäädäntöä ajava Budapestin pormestari **István Tarlós** sanoo:

– Ne jotka kuvittelevat asunnottomuuden ratkeavan niin, että asunnottomille annetaan asuntoja, ovat väärässä. Mikseivät nämä intoilijat vaivaudu katsomaan esimerkiksi sellaisista Euroopan maista kuin Itävallasta, Englannista, Espanjasta, Ranskasta, Saksasta tai jopa liberaalista Hollannista. Kaikissa näissä maissa on tiukka lainsäädäntö.

FEANTSA voi tarjota kokemuseräisesti todisteet siitä, että vaikka monet maat säätelisivät tarkasti asunnottomuutta ja siihen liittyviä ilmiöitä, ei missään ole käytössä sakkoo, joka kohdistuu ulkona nukkuviiin asunnottomiin. Tämä on suunnitteilla vain Unkarissa, ranskassa ja Portugalissa. Englannissa ja Ranskassa, tähtää ensisijaisesti asunnottomien asuttamiseen. Mikäli Budapestissa halutaan seurata näiden maiden esimerkkiä, ollaan pahasti hakoteilla. Kriminalisoimista tulisi luopua ja keskittyä niiden ongelmien ratkaisemiseen, jotka aiheuttavat asunnottomuutta.

Budapestissa asuntolat pullistelevat liitoksistaan ja kaduilla

VERKO KONTUSALO

Paitsi Unkarissa myös Suomessa on asunnottomuutta. Kuva Helsingin Hakaniemestä viime syksyltä.

nukkuu edelleen arviolta noin tuhat asunnottomia. Sen sijaan, että näille asunnottomille tarjottaisiin asunnottomuutta ja siihen liittyviä ilmiöitä, ei missään ole käytössä sakkoo, joka kohdistuu ulkona nukkuviiin asunnottomiin. Tämä on suunnitteilla vain Unkarissa, ranskassa ja Portugalissa. Englannissa ja Ranskassa, tähtää ensisijaisesti asunnottomien asuttamiseen. Mikäli Budapestissa halutaan seurata näiden maiden esimerkkiä, ollaan pahasti hakoteilla. Kriminalisoimista tulisi luopua ja keskittyä niiden ongelmien ratkaisemiseen, jotka aiheuttavat asunnottomuutta.

Asuttaminen ensin

Eurooppalainen käytäntö, joka on käytössä muun muassa Suomessa, Portugalissa, Englannissa ja Ranskassa, tähtää ensisijaisesti asunnottomien asuttamiseen. Mikäli Budapestissa halutaan seurata näiden maiden esimerkkiä, ollaan pahasti hakoteilla. Kriminalisoimista tulisi luopua ja keskittyä niiden ongelmien ratkaisemiseen, jotka aiheuttavat asunnottomuutta.

Lokakuussa Euroopan parlamentti hyväksyi päätöslauselman eurooppalaisesta asunnottomuusohjelmasta. Sen henki ja ajatukset ovat täysin ristiriidassa Budapestissa valitun linjan kanssa. Suurin osa unkarilaisista mepeistä, myös Tarlósin puolueen edustajat, kannattivat tätä päätöslauselmaa. Eurooppalaisen asunnottomuusohjelman tähtää asuttamislähtöiseen käytäntöön, joka luodaan paikallisten tukimusten ja toimien varaan.

Freek Sinnewijn, FEANTSA:n puheenjohtaja, asettuu päätöslauselman taakse.

– Toivomme, että Unkari seuraa eurooppalaista esimerkkiä ja valitsee mieluummin asuttamislähtöisen ratkaisun asunnottomuuteen kuin asunnottomuuden kriminalisointiin ja valitsee ongelmaan muualla Euroopassa hyväksi havaitun positiivisen toimintatavan.

www.feantsa.org

Puolen miljoonan asunnon vaje

Suurten kaupunkien lähikunnat vetävät asukkaita. VTT:n tutkimuksen mukaan seuraavan 20 vuoden aikana tulisi rakentaa 480 000 – 550 000 asuntoa riippuen siitä, miten Suomi houkuttelee maahanmuuttajia ja kuinka suuri osuus nykyisestä asutuskannasta poistuu. Vuodessa tämä merkitsee, että vuosina 2012–2020 rakennettaisiin noin 24 000–29 000 asuntoa ja vuosina 2020–2030 hieman edeltäviä vuosia vähemmän.

Asunnoista sekä pulaa että ylitarjontaa Tutkimus vahvistaa, että Helsingin seudun asuntotarve on maan suurin. Alueellisten väestöennusteiden perusteella uusista asunnoista reilu kolmannes rakennetaan Helsingin seudulle ja kasvukeskuksiin. Tutkimuksen ovat VTT:ltä tilanneet ympäristöministeriö yhdessä rakennusalan toimijoiden ja Asumisen rahoittamis- ja kehittämiskeskuksen (ARA) kanssa.

Moni asia vaikuttaa siihen, mi-

ten suureksi asuntotuotanto muodostuu vuoteen 2030 mennessä. Määrä voi vaihdella suuresti suhteessa todelliseen asuntotuotantotarpeeseen. Esimerkiksi monet asuvat toisin kuin haluaisivat, ja tämä potentiaali voi muuttua asutokysynnäksi houkuttelevalla tarjonnalla. Toisaalta Suomessa on paljon tilapäisessä käytössä olevia tai kokonaan tyhjiä asuntoja. Tämä asuntovarauma voi vaikuttaa siihen, että asuntotuotanto jää tulevaisuudessa tarvetta vähäisemmäksi. VTT arvioi, että kolmannes uudisasuntotuotannosta korvaa nykyisten asutosten poistumaa.

Asuntotuotannon murros

Pendelöinnin lisääntyminen ja pendelöintimatkojen pidentyminen on siirtänyt asutokysyntää kaupungeista ympäristökuntiin. Muuttoliikeyn johdosta monilla alueil-

la väestönkasvu on kääntynyt laskuun eikä uusille asunnoille siten ole tarvetta. Kasvukeskusten ympäristökuntien väestörakenne muistuttaa 1950-luvun väestörakennetta, jolloin sodan jälkeen syntyneiden suurten ikäluokkien takia lapsia oli paljon ja ikäihmisiä vähän.

Väestön keskittyminen kaupunkiseuduille Etelä-Suomeen onkin lisännyt lähimuuttoja, eli muuttoja kunnan ja seutukunnan sisällä. Tämäntakia asuntoja ei jää samalla tavoin tyhjäksi kuin on jäänyt kaukumuutoissa, kuten muutoissa pohjoisen maaseudulta etelän kaupunkeihin.

Maahanmuutto ja sen aiheuttama asuntotarve keskittyvät Suomessa vain muutamien kuntien alueelle erityisesti pääkaupunkiseudulle. VTT arvioi siirtolaisuuden osuudeksi asuntotarpeesta kymmenen prosenttia.

www.ymparisto.fi

YHTEISELON IHANUUS JA KURJUUS

Suomessa on tarve rakentaa puoli miljoonaa asuntoa vuoteen 2030 mennessä. Hallituksen asuntopolitiittisen ohjelman yksi lähtökohta, ajatuksellinen alusta, on kestävä kehitys.

Asuntorakentamisessa pyrkimystä edistää yhdyskuntarakenteen tiivistäminen. Ajatus hajallaan olevien taajamien asuntokannan tiivistämisestä kumpuaa ymmärryksestä energiavarojen rajallisuudesta.

Elämisemme, olemisemme reunaehdot asettuvat - tai ne asetetaan - globaali näkökulma huomioiden. Ison osan tuosta tiiviin kaupunkimiljöön asukkaista on tarve liikkua päivittäin. Kaavoituksen lähtökohta tulee olla mahdollisimman sujuva työmatkaliikenne ja välttämättömien palveluiden sijoittelu.

Liikenteen sujuvuuden edellytys ei täyty pelkillä leveillä ajoväylillä. Niin kauan kuin me haluamme pitää kiinni "saavutetusta edusta" liikkua vapaasti kuin entinen cowboy ratsulaan, tarvitaan periaatteessa jokaista menopeliä kohti vähintään kaksi parkkipaikkaa. Asuintaloon, kerrostaloonkin on rakennettava p-paikkoja jokaiselle ruokakunnalle.

Työpaikan läheisyydestä on nykyään voitava osoittaa jokaiselle työntekijälle pitempiaikainen auton säilytys mahdollisuus. Kauppakeskusten (ent. automarkettien) yhteyteen on myös varattava runsaasti paikoitustilaa. Kelvollinen palvelu vaatii parkkitilaa. On olemassa laskelmia, joiden mukaan kolmannen osan suunnitellusta vie ihmisten vaivattomaan liikkumiseen liittyvä koordinointi.

Liikenneministeri asetti työryhmän etsimään uusia tapoja järjestää ihmisten välttämätön liikkuminen mahdollisimman järkevällä tavalla. Ministerin asettaman työryhmän vetäjä oli jossakin katsannossa yllättävä. Onhan työryhmän tarkoitus visioida mahdollisimman ympäristöystävällisiä, ilmastomuutoksen rajoittamiseen tähtäviä liikennematkoja tulevaisuuden urbanisointuvalle Suomelle. Tämän pitäisi tarkoittaa mm. hiilidioksidipäästöjen kuriin laittamista.

Yllätys tässä oli siis työryhmän vetäjä. Viisas mies varmaankin – omalla tavallaan. Eli yhden maailman suurimmista ylikansallisista yhtiöistä, valtaisin öljyjätin, Shellin hallituksen puheenjohtaja miettii, miten liikenteen saastutusvaikutuksia saataisiin vähennettyä. Bensan tuottaja pätkäilee, miten bensaa kuluisi vähemmän! Ukkottavaa? Menestystä ja työrauhaa silti työryhmälle.

Maankäyttö ja liikenteen suunnittelu ovat tärkeitä tulevaisuuden rakennuselementtejä. Näiden kokonaisuksien hallitsijat ovat paljon vartijoita kun sovitetaan yhteen ekologisesti järkevää kaupunkirakennetta ja ihmisten kasvavaa tarvetta liikkumiseen. Olisi kehitettävä urbaanilämälle muotoa joka olisi tyydyttävä sekä ihmisten että ympäristön kannalta. Ongelman ratkaisu olisi kaikille matkaville tarjolla oleva sujuva ja edullinen joukkoliikenne. Tämän vaihtoehdon houkuttelevuus ei kuitenkaan voi perustua vain sen edullisuuteen.

Tulevaisuuteen sopeutuminen vaatii meiltä jonkinasteista kulttuurin muutosta. Meidän pitäisi pystyä luopumaan kaupunkiliikenteestä omasta menopelistä ja sosiaalista siihen mittaan, että mahtuisimme naapurin kanssa samaan joukkokuljetusvälineeseen. Työryhmän tehtävänasetteluun asia ei kuulu. Kysymys kyvyistämme muutokseen asettuu meille jokaiselle henkilökohtaisesti.

Unto Nikula
Vantaa/Nissas

Mainosta edullisesti valtakunnallisessa lehdessämme.
Mainostilavaraukset puhelimitse 050 3391150 tai
sähköpostitse asukasliitto@asukasliitto.fi.

VIILO & VAINIO OY

Topeliuksenkatu 7 A • 00250 HELSINKI
Puhelin 010 8411 000 • Fax 010 8411 009

Sähköposti: etunimi.sukunimi@asianajotoimistoviilo-vainio.fi

ASIANAJOTOIMISTO

**Antero
Sarnesto**

Lauttasaarentie 28-30

00200 Helsinki

p. 040 551 71 50

antero.sarnesto@gmail.com

ASUKASLIITON NEUVONTAPUHELIN

0600-97272 Arkisin klo 10 -14

• asukkaan oikeudet vuokrasuhteessa • miten toimia kun asiat eivät etene isännöitsijän kanssa • asunto-oskeyhtiön korvauskysymykset, mm. korjaus- ja homeongelmat • osakkeenomistajan valta asunto-osakeyhtiössä • uuden asunto-osakeyhtiölain määräykset **Puhelun hinta 1,68 e/min + pvm**

Asumisalan syysseminaari Salossa

15.-16.9.2012

**Asukasliitto ry: n Asukas- ja talotoimikuntien
tapaaminen viikonloppuna 15.-16.09.2012**

Hotelli Rikala, Salo

**Varaukset varapuheenjohtaja Tuula Hänniselle
tuula.hanninen@windowslive.com / p. 041705 69 71**

**HUOMAATTEHAN, että järjestämme Asumisalan
seminaarin poikkeuksellisesti jo syyskuussa.**

ASUKASLIITTO RY TIEDOTTAA

• **Tervetuloa Asukasliiton
vuosikokoukseen
24.3. klo 13**

Asukasliitto ry:n sääntömääräinen
vuosikokous pidetään
24.03.2012 klo 13.00 alkaen
Meripellontie 11 C,
00910 Helsinki.

Esillä sääntöjen 4§ määräämät asiat.

Ilmoittautuminen 5.3. mennessä
varapuheenjohtaja Tuula Hänniselle:
tuula.hanninen@windowslive.com tai
Pertti Villolle: pvilla1@gmail.com,
p. 050 339 1150

Terveisin
Tarja Rantanen
Asukasliiton puheenjohtaja

• **Avoimet ovet
20.4. klo 14-18**

Tervetuloa tutustumaan Asukasliiton
toimintaan sekä uusiin tiloihin.
Ovet ovat auki osoitteessa
Meripellontie 11 C, 00910 Helsinki.

Tervetuloa!

• **Koulutusta!
Hei tiesitkö?**

Asukasliitto antaa koulutusta asukastoimikuntien ja
talotoimikuntien jäsenille.
Samoin annamme infoa asumisen turvallisuudesta.

Pyydä tarjous:
Pertti Villo, p. 050 339 1150 tai
asukasliitto@asukasliitto.fi

Yhdessä paremman asumisen puolesta!

Liity jäseneksi helposti Asukasliiton kotisivuilla.

Jäsenmaksu 20 euroa/vuosi.

>> www.asukasliitto.fi